



KONKURRENSVERKET	
2019-10-15	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

KLAGANDE
Kammarkollegiet

MOTPARTER

1. Netlight Consulting AB, 556575-6227 (mål nr 4427-19)
2. IT-Huset i Norden AB, 556545-5069 (mål nr 4428-4429-19)

Ombud: Advokat Esa Kymäläinen och bitr. jurist Moa Nilsson

3. Ework Group AB, 556587-8708 (mål nr 4430-4431-19)

Ombud: Advokat Martin Bogg

4. HiQ International AB, 556529-3205 (mål nr 4432-4433-19)

Ombud: Advokat Ulf Djurberg samt bitr. jurist Rebecka Norell
och bitr. jurist Lorentz Reige

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 28 maj 2019 i mål nr 5638-19,
5639-19, 5641-19, 5642-19, 5643-19, 5658-19 och 5662-19

SAKEN

Offentlig upphandling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Kammarkollegiet yrkar att förvaltningsrättens dom ska upphävas och att ansökningarna om överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU, ska avslås. Kammarkollegiet åberopar samma grunder som i förvaltningsrätten och lägger till bl.a. följande.

Högsta förvaltningsdomstolen har i HFD 2013 ref. 5 klargjort att överprövningen inte tar sikte på en upphandlings materiella resultat utan endast om myndigheten förfarit formellt korrekt och iakttagit de upphandlingsrättsliga principer och förfaranderegler som finns i LOU. Förvaltningsrättens dom, där domstolen förordnar att Kammarkollegiet borde ha använt sig av en s.k. relativ utvärderingsmodell synes innebära att upphandlande myndigheter alltid är skyldiga att använda en relativ utvärderingsmodell i upphandlingar som inte innehåller ett fast pris. Domen går utanför ramen för processen och får långtgående konsekvenser för upphandlande myndigheter.

Av RÅ 2009 ref. 69 framgår att i mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter denne grundar sin talan. Det finns inte skäl att frångå den huvudprincipen när det gäller förevarande upphandling. Förvaltningsrätten borde inte ha prövat om utvärderingsmodellen är oförenlig med ordalydelsen i 16 kap. 1 § LOU då detta inte har åberopats av sökandena.

Av upphandlingshandlingsdokumentet punkt 2.10.2 framgår att om två eller flera anbud erhåller samma slutpoäng så att tio anbud inte kan särskiljas, kommer angivet takpris för det aktuella anbudsområdet att jämföras och anbud med det lägsta takpriset antas. Först om två eller flera anbud efter utvärdering och urval ändå behöver särskiljas kommer lottning att genomföras. Detta innebär att anbudsgivare haft möjlighet att konkurrera med

priser såväl inom som utanför angivna prisintervall, och anbudsgivare som angett pris under intervallet respektive inom prisintervallet har inte behandlats på samma sätt. Flertalet av sökandena skulle således ha tilldelats avtal i flera anbudsområden om de angett pris under intervallet, vilket de dock valt att inte göra. Det bör särskilt lyftas fram att en anbudsgivare lämnat pris under intervallen men fått lägre totalpoäng på grund av lägre poäng för kvalitet.

Av lagtexten i 16 kap. 1 § LOU framgår att tilldelning ska ske till de leverantörer vars anbud är ekonomiskt mest fördelaktiga för myndigheten. Lagtexten speglar artikel 67.2 i direktiv 2014/24/EU där det framgår att det är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ur den upphandlande myndighetens synvinkel som ska fastställas. Av skäl 89 i preambeln till direktivet framgår att termen ”det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet” valts som det överordnade begreppet eftersom alla vinnande anbud slutligen bör väljas i enlighet med vad den enskilda upphandlande myndigheten anser vara den ekonomiskt bästa lösningen bland dem som erbjudits.

Artikel 67.4 (där det bl.a. anges att tilldelningskriterierna inte får ha den effekten att de ger den upphandlande myndigheten obegränsad valfrihet) syftar till att begränsa möjligheten att använda kriterier som ger myndigheten ett alltför stort utrymme att skönsmässigt tilldela kontraktet. Vidare är myndigheten fri att välja inte bara kriterier utan även viktningen av dessa (EU-domstolens dom i mål nr C-448/01 EVN och Wienstrom, p. 37–39). I förevarande fall medger utvärderingskriterierna inte någon form av subjektiv bedömning, särskilt inte i fråga om pris. Priskriteriet är kontrollerbart, syftar till att fastställa det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet då kvalitet viktas högt i enlighet med det behov som ramavtalet ska täcka, samt tillämpas objektivt och enhetligt för samtliga anbudsgivare.

Förvaltningsrätten anför vidare att syftet med att upphandla till ett fast pris i första hand synes ha varit att möjliggöra upphandlingar där priset eller ersättningen avgörs av externa faktorer som exempelvis nationella bestämmelser. Domstolen synes anse att fast pris kan användas endast i särskilda situationer. Det motsägs dock ordagrant av förarbetena där det uttryckligen anges att det inte föreligger något hinder för upphandlande myndigheter eller enheter att bestämma ett fast pris och låta anbudsgivare konkurrera i fråga om kvalitetskriteriet (prop. 2015/16:195 s. 788).

Högsta förvaltningsdomstolens uttalande i HFD 2018 ref. 50 att ett golvpris innebär att den upphandlande myndigheten saknar möjlighet att bedöma inkomna anbud i verklig konkurrens med varandra, måste förstås inom ramen för att det avgörandet rörde frågan om ett obligatoriskt krav. Avgörandet kan inte innebära att anbudsgivare i alla lägen ska ha rätt att erhålla mervärde i utvärderingen för lägre anbudspris. En sådan tolkning skulle innebära att en upphandlande myndighet alltid måste använda en utvärderingsmodell som ger större mervärde ju lägre anbudspriset är, även om myndigheten har för avsikt att fästa större vikt vid kvalitetsaspekter.

Utvärderingsmodeller där pris översätts till poäng riskerar nu också att anses otillåtna eftersom sådana modeller inte medger att priset får maximalt genomslag. Det är svårt att finna stöd i rättsordningen för att leverantörers ekonomiska och finansiella möjligheter att lämna ett lågt anbudspris ska få diktera den upphandlande myndighetens möjlighet att vikta sina tilldelningskriterier.

En central skillnad mot HFD 2018 ref. 50 är att reglerna om kontradiktoriskt förfarande vid uteslutning av onormalt låga anbud här varken överträts eller riskerat att bli onyttiga. Av upphandlingsdokumentet framgår att det är möjligt att lämna pris under intervallen. Om en anbudsgivare hade lämnat ett sådant lägre pris hade det alltså varit möjligt att tillämpa skyldigheten att inleda ett kontradiktoriskt förfarande enligt 16 kap. 7 § LOU. Enligt

Kammarkollegiet rör det sig i detta fall inte om ett golvpris. Om kammar-rätten ändå bedömer att viktningen av tilldelningskriterier de facto utgör ett golvpris som är otillåtet enligt HFD 2018 ref. 50, bör det i avgörandet nämnda undantaget från reglerna om kontradiktoriskt förfarande i vart fall vara tillämpligt. Kontradiktoriska förfaranden skulle annars behöva inledas i ett så stort antal fall att det övergår myndighetens kapacitet och äventyrar projektets genomförande.

Det finns inget i Kammarkollegiets agerande som kan anses ha påverkat sökandena på ett sådant sätt att de kan anses ha lidit skada. De kan i vart fall inte ha lidit eller riskerat att lida skada inom de upphandlingsområden där de kunnat undvika lottning genom att offerera ett lägre pris.

Netlight Consulting AB (Netlight) och **IT-Huset i Norden AB** (IT-Huset) bestrider i första hand bifall till överklagandet och yrkar i andra hand att upphandlingen ska rättas i enlighet med deras respektive yrkanden i förvaltningsrätten, alternativt att målen återförvisas till förvaltningsrätten för prövning av de delar som inte kom att prövas i förvaltningsrättens avgörande.

Ework Group AB (Ework) och **HiQ International AB** (HiQ) bestrider bifall till överklagandet.

Netlight

Förvaltningsrätten har inte gått utanför processramen och har endast nämnt en s.k. relativ utvärderingsmodell som exempel. En sådan är att föredra, eftersom prisintervallet annars riskerar att utformas på ett sätt som fråntar anbudsgivarna möjlighet att konkurrera med pris, såsom skett i upphandlingen.

Samtliga de effekter som HFD tagit upp i HFD 2018 ref. 50 (konkurrensbegränsning, risk att anbudsgivare behandlas olika, samt avsaknad av möjlighet att bedöma anbuden i verklig konkurrens med varandra) realiseras även här. Samtliga anbudsgivare har fått maximala 10 poäng för kriteriet pris och endast en anbudsgivare har lämnat ett pris under lägsta intervallpris. Den teoretiska möjligheten att särskilja två anbud genom punkt 2.10.2 har därmed effektivt satts ur spel av utvärderingsmodellen.

Av skäl 92 i direktivet framgår att de tilldelningskriterier som väljs inte bör innebära att den upphandlande myndigheten ges oinskränkt valfrihet och att de bör säkerställa möjligheten till verklig och sund konkurrens. I 16 kap. 7–8 §§ LOU finns uttömmande bestämmelser om hur onormalt låga anbud ska hanteras. Om Kammarkollegiet verkligen önskat stävja osund konkurrens skulle de bestämmelserna ha använts.

IT-Huset

Av upphandlingsdokumentet (punkt 2.11, 7.2, 7.5) framgår att anbudsgivarna skulle hålla sig inom givna prisintervall. Bestämmelsen i punkt 2.10.2 som Kammarkollegiet hänvisar till måste därför tolkas som att urval sker av de priser som angetts inom intervallen. Dessutom aktualiseras punkt 2.10.2 först efter att utvärdering skett. Att ett lägre pris, enligt Kammarkollegiets synsätt, skulle kunna bli utslagsgivande i imaginära fall där två aktörer fått samma slutpoäng vid utvärderingen kan inte innebära att tilldelningskriteriet pris haft en reell betydelse för tilldelningen.

Ework

Förvaltningsrätten har gjort en riktig bedömning att det är betydligt lämpligare utifrån likabehandlingsprincipen att låta intervallspannet följa de lägsta respektive högsta priserna som de facto lämnats i upphandlingen; i

annat fall finns en påtaglig risk för att intervallet sätts så högt att anbudsgivarna fräntas möjligheten att konkurrera med pris, vilket är precis vad som hänt i upphandlingen.

Regleringen med prisintervall förhindrar att anbudsgivare med lägre priser utpekas som vinnare och kan inte anses syfta till att anta det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Det framstår som att syftet istället varit att förhindra priskonkurrens och låga priser. Den omständigheten att pris i teorin skulle kunna särskilja två anbud med samma utvärderingspoäng läker varken överträdelsen av likabehandlingsprincipen eller det förhållandet att upphandlingen haft andra syften än vad som varit tillåtet.

HiQ

Utvärderingsmodellen innebär ett kringgående av regeln i 16 kap. 7 § LOU om kontradiktoriskt förfarande vid onormalt låga anbud. EU-domstolen har slagit fast att förfarandet är nödvändigt för att undvika godtycke från myndighetens sida och säkerställa en sund konkurrens mellan leverantörerna. Det förmodade syftet, att motverka prisdumpning, kan uppnås genom reglerna om onormalt låga anbud, vilka måste anses mindre ingripande än att ställa upp ett golvpris i utvärderingen.

I en upphandling där tilldelning görs utifrån bästa förhållande mellan pris och kvalitet utgör prissättningen ett av de viktigaste konkurrensmedlen. Genom att priser understigande en viss nivå inte ges mervärde när denna nivå sannolikt överstiger eller tangerar marknadspriserna har utvärderingskriteriet pris i praktiken inte kommit att utvärderas. Utvärderingsmodellen har utformats i strid med 16 kap. 1 § LOU.

Vad Kammarkollegiet anfört om att pris skulle kunna vara utslagsgivande mellan två anbudsgivare som fått samma poäng framstår som en efterhandskonstruktion och strider mot ordalydelsen i

upphandlingsdokumenten, där det framgår att priset ska anges inom ett angivet intervall. Detta kan inte tolkas på annat sätt än att priser understigande intervallet inte kommer att premieras och inte heller är tillåtna. Även om Kammarkollegiets tolkning av upphandlingsdokumenten skulle vara riktig, och pris i teorin kan vara utslagsgivande mellan två anbud som fått lika poäng vid sammanräkningen, har konkurrensen satts ur spel innan sammanräkningen när anbudens poängsatts för kriteriet pris.

Att HFD 2018 ref. 50 inte enbart ska tolkas inom ramen för frågan om ett obligatoriskt golvpris är förenligt med LOU, innebär inte att upphandlande myndigheter alltid måste använda en utvärderingsmodell som ger högre poäng ju lägre anbudspriset är. En sådan tolkning hindrar inte utvärderingsmodeller med prisintervall med ett lägsta pris som klart understiger marknadspriset eller med icke-linjära skalor som begränsar betydelsen av priset ju lägre det är. En sådan tolkning innebär inte heller att upphandlande myndigheter fråntas möjligheten att vikta tilldelningskriterierna. Utrymmet att minska konkurrens på ett otillbörligt sätt minskar dock avsevärt.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten prövar först hur upphandlingsdokumenten ska tolkas när det gäller möjligheten att ange pris som ligger utanför angivna intervall.

Kapitel 2 har rubriken Administrativa förutsättningar och krav. Av punkt 2.10.1 (Prövning utvärdering och kvalificering av anbud) framgår att prövning, utvärdering och kvalificering som huvudregel sker i tre steg, att det i första steget kontrolleras att ”inlämnat anbud är komplett och att kraven i både kapitel Administrativa förutsättningar och krav samt att obligatoriska krav och i kapitel Generell kravspecifikation och tekniska krav är uppfyllda.” I nästa stycke beskrivs att ”anbud som uppfyller steg 1 ovan utvärderas enligt avsnitt Utvärderingsmodell och tilldelningskriterier nedan utifrån respektive anbudsområdes kravspecifikation”. Slutligen framgår att

anbudsgivare inför tilldelning och avtalstecknande kontrolleras mot kraven i kapitel Uteslutning och kvalificering av anbudsgivare.

Av punkt 2.10.2 (Urval) framgår bl.a. att om två eller flera anbud erhåller samma slutpoäng så att tio anbud inte kan särskiljas, kommer angivet takpris för det aktuella anbudsområdet att jämföras och anbud med det lägsta priset antas. I punkt 2.11 (Utvärderingsmodell och tilldelningskriterier) anges bl.a. att Kammarkollegiet kommer att anta de anbud som är ekonomiskt mest fördelaktiga utifrån bästa förhållande mellan tilldelningskriterierna pris och kvalitet, att tilldelningskriterier är icke-obligatoriska krav och att maximalt 100 poäng kan erhållas varav 90 för kvalitet och 10 för pris. Vidare anges att priset utvärderas enligt linjärskaletmodellen, att taktimpriset (det högsta timpris som får erbjudas i avropssvar) ”ska anges” i hela antal kronor inom ett för respektive anbudsområde givet intervall och att det lägsta taktimpriset inom intervallet ger 10 poäng, det högsta 0 poäng, och övriga taktimpriser inom intervallet mellan 10 och 0 poäng enligt en linjär skala som innebär att pris i intervallets mitt ger 5 poäng.

Kapitel 3 har rubriken Generell kravspecifikation och tekniska krav. I punkt 3.2. (Obligatoriska krav och tilldelningskriterier) anges bl.a. att obligatoriska krav återfinns i detta kapitel och tilldelningskriterier som är specifika för de olika anbudsområdena återfinns i respektive anbudsområdes kravspecifikation. Vidare framgår att om svar utelämnas i ett obligatoriskt krav riskerar kravet att bedömas som icke uppfyllt och att om svar utelämnas för något tilldelningskriterium, dvs. icke-obligatoriska krav, erhålles inget mervärde. I kravspecifikationer för olika anbudsområden (t.ex. punkt 4.2) anges bl.a. att taktimpriset ska anges samt ”ska vara” inom angivet intervall.

Enligt kammarrättens mening får det anses framgå av punkt 2.10.1, 2.11 och 3.2 att det inte är ett obligatoriskt krav att ange pris inom intervallen och att offererade priser utanför intervallen därmed inte leder till att anbudet utesluts. Bestämmelserna i upphandlingsdokumentet om att priser ”ska” anges

inom intervallen avser istället tilldelningskriterierna. En rimligt informerad och normalt omsorgsfull anbudsgivare torde tolka bestämmelserna som att alla priser utanför intervallet kommer att ge 0 poäng för kriteriet pris. Kammarrättens bedömning i denna del ändras inte av att en anbudsgivare som lämnat pris under prisintervallet ändå fått maximala 10 poäng för pris vid utvärderingen. Utvärderingsmodellen innebär enligt domstolen ett tydligt hinder för konkurrens med lägre priser. Anbudsgivarna har inte heller kunnat konkurrera med lägre priser med hänsyn till punkt 2.10.2, eftersom utvärderingsmodellen tolkas så att en anbudsgivare som lagt sig under prisintervallet kunde räkna med att tilldelas 0 poäng för kriteriet pris.

Frågan är sedan om utvärderingsmodellen strider mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen.

Det finns vid denna bedömning skäl att beakta Högsta förvaltningsdomstolens resonemang i HFD 2018 ref. 50, framför allt när det gäller hur likbehandlingsprincipen förhåller sig till möjligheten för en leverantör att konkurrera med lägre priser, även om avgörandet i fråga rörde golvpris som obligatoriskt krav och inte som en del av en utvärderingsmodell.

Av artikel 67. 1 i direktivet framgår bl.a. att de upphandlande myndigheterna ska basera tilldelningen på det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet utan att det påverkar tillämpningen av nationell lagstiftning avseende priset på vissa varor. Enligt punkt 2 i samma artikel kan, vid utvärdering på grunden bästa förhållande mellan pris och kvalitet, kostnadselementet ha formen av ett fast pris eller en fast kostnad där de ekonomiska aktörerna enbart konkurrerar i fråga om kvalitetskriterier. Av skäl 92 tredje stycket i direktivet framgår bl.a. att tilldelningskriterierna dock inte bör påverka tillämpningen av nationella bestämmelser om fastställande av ersättning för vissa tjänster eller av

fasta priser på vissa varor. Några sådana nationella bestämmelser är inte aktuella i målet och utvärderingsmodellen har inte heller utformats så att kostnadselementet har formen av ett fast pris eller en fast kostnad. Det har därför inte varit befogat att använda sig av en utvärderingsmodell där konkurrens enbart skett i förhållande till kvalitetskriterier.

Utvärderingsmodellen innebär enligt kammarrättens tolkning att ett anbud som erbjudit ett pris under lägsta intervallpris får lägre poäng vid utvärderingen än motsvarande anbud som bedöms ha samma kvalitet men som erbjudit ett pris inom intervallet. Utvärderingsmodellen innebär därmed att ett anbud som objektivt sett är ekonomiskt mer fördelaktigt behandlas sämre än motsvarande anbud som är mindre fördelaktigt, utan att det finns sakliga skäl för det. Utformningen av upphandlingarna strider därmed mot likabehandlingsprincipen. Denna bedömning inverkar inte på en upphandlande myndighets lagfästa möjlighet att vikta tilldelningskriterier.

Kammarrätten instämmer i förvaltningsrättens bedömning när det gäller att sökandena riskerat att lida skada och att upphandlingarna ska göras om eftersom bristerna är hänförliga till det konkurrensuppsökande skedet. Överklagandet ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 9).

Catharina Brege
kammarrättsråd
ordförande

Magnus Schultzberg
kammarrättsråd
referent

Karin Nordqvist
tf. assessor

Arvid Gerge
föredragande jurist

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 21

DOM

2019-05-28

Meddelad i Stockholm

Mål nr

5387-19 m.fl.

(se bilaga 1)

SÖKANDE

Se bilaga 1

MOTPART

Kammarkollegiet

Box 2218

103 15 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller Netlight Consulting AB:s, IT-Huset i Norden AB:s, Ework Group AB:s och HiQ International AB:s ansökningar om överprövning avseende anbudsområde 4 i Kammarkollegiets upphandling ”region Östra” och förordnar att upphandlingen i fråga om detta anbudsområden ska göras om.

Förvaltningsrätten bifaller Netlight Consulting AB:s, Ework Group AB:s och HiQ International AB:s ansökningar om överprövning avseende anbudsområde 6 i ”region Östra” och förordnar att upphandlingen i fråga om detta anbudsområden ska göras om.

Förvaltningsrätten bifaller IT-Huset i Norden AB:s, Ework Group AB:s och HiQ International AB:s ansökningar om överprövning avseende anbudsområdena 5 i ”region Östra” samt 3 i den parallella upphandlingen ”region Norra” och förordnar att upphandlingarna i fråga om dessa anbudsområden ska göras om.

Dok.Id 1107653

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post: avd21.fst@dom.se

www.domstol.se/forvaltningsratt

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag–fredag

08:00–16:00

Förvaltningsrätten bifaller IT-Huset i Norden AB:s och HiQ International AB:s ansökningar om överprövning avseende anbudsområdena 2 i ”region Östra” samt 2 och 5 i ”region Norra” och förordnar att upphandlingarna i fråga om dessa anbudsområden ska göras om.

Förvaltningsrätten bifaller Ework Group AB:s och HiQ International AB:s ansökningar om överprövning avseende anbudsområdena 4 och 6 i ”region Norra” och förordnar att upphandlingen i fråga om dessa anbudsområden ska göras om.

Förvaltningsrätten bifaller IT-Huset i Norden AB:s och Ework Group AB:s ansökningar om överprövning avseende anbudsområde 3 i ”region Östra” och förordnar att upphandlingen i fråga om detta anbudsområde ska göras om.

Förvaltningsrätten bifaller Ework Group AB:s ansökningar om överprövning avseende anbudsområde 7 i såväl ”region Östra” som ”region Norra” och förordnar att upphandlingarna i fråga om detta anbudsområde ska göras om.

Förvaltningsrätten skriver av målen såvitt avser ansökningarna om överprövning i övriga delar.

YRKANDEN M.M.

Kammarkollegiet genomför två upphandlingar, ”IT-konsulttjänster Resurskonsulter, region Östra” (23.3.7069-17), i denna dom benämnd ”region Östra”, respektive ”IT-konsulttjänster Resurskonsulter, region Norra” (23.3.7068-17), benämnd ”region Norra”. Upphandlingarna genomförs genom ett öppet förfarande enligt lagen om offentlig upphandling (2016:1145), LOU, och är vardera uppdelad i sju olika anbudsområden. Kammarkollegiet beslutade den 28 februari 2019 att teckna avtal med tio av de anbudsgivande leverantörerna för vart och ett av de utannonserade anbudsområdena. Tilldelningen avseende anbudsområde 5 i ”region Östra” justerades därefter genom nytt beslut den 5 mars 2019.

De sökande bolagen (se förteckning i bilaga 1) ansöker vart och ett om överprövning av åtminstone någon av de båda upphandlingarna och förespråkar mellan sig ingripande mot upphandlingarnas anbudsområden 2–7. Bolagen yrkar samtliga, i fråga om till respektive ansökan associerade anbudsområden (se bilaga 1), i första hand att förvaltningsrätten ska förordna om rättelse på så sätt att förnyad anbudsutvärdering ska genomföras enligt givna instruktioner. Flera av bolagen (5, 7–9 samt 11 i bilaga 1) yrkar därutöver i andra hand att upphandlingarna i relevanta anbudsområden ska göras om.

Till huvudsakligt stöd för sina ansökningar, och sina förstahandsyrkanden om rättelse, anför bolagen att Kammarkollegiets utvärdering av anbudet står i strid med LOU bl.a. eftersom mervärde nekats för en mängd certifikat som bifogats anbudet i enlighet med vad som efterfrågats i upphandlingsdokumenten, vilket lett till en felaktig och olikvärdig poängsättning och därmed en inkorrekt kontraktstilldelning i strid med de upphandlingsrättsliga principerna.

Utöver framförda invändningar mot Kammarkollegiets ställningstaganden i utvärderingsfasen – som upptagit merparten av de aktuella processerna – har de bolag som i andra hand yrkat att en av eller båda upphandlingarna ska göras om framfört olika argument som kan hänföras till den konkurrens- uppsökande fasen, däribland att upphandlingarna utformats i strid med principerna om likabehandling, proportionalitet och transparens.

Bland dessa har fyra av bolagen, Netlight Consulting AB, IT-Huset i Norden AB, Ework Group AB och HiQ International AB, (7–9 samt 11 i bilaga 1) anfört att den i upphandlingsdokumenten föreskrivna utvärderingsmodellen står i strid med LOU eftersom den inte tillåter leverantörerna att uppnå ett högre mervärde genom att erbjuda lägre anbudspriser annat än inom ett visst prisintervall, vilket förhindrat anbudsgivarna att utmärka sig genom en konkurrenskraftig prissättning. Detta, menar de fyra bolagen, ger i praktiken samma effekt som s.k. golvpriser, vilka inte är tillåtna i upphandlingssammanhang (jfr HFD 2018 ref. 50).

Kammarkollegiet bestrider bifall till ansökningarna och anför bl.a. följande. Bedömningen av ingivna certifikat i utvärderingsfasen har gjorts i enlighet med vad som klart föreskrivits i upphandlingsdokumenten. Certifikat har endast tilldelats mervärde om det genom ingivna anbuds- handlingar framgått att de uppfyllt ställda krav, inbegripet att de varit giltiga vid anbudsdagen. Anbudsgivarna har i detta sammanhang samtliga behandlats likvärdigt.

Beträffande Ework Group AB:s ansökningar har bolaget tilldelats kontrakt i anbudsområdena 2 i ”region Östra” samt 2 och 5 i ”region Norra”, varför det i vart fall inte har lidit skada av de poängavdrag som skett inom dessa områden. Detsamma, menar kollegiet, gäller IT-Huset i Norden AB ifråga om anbudsområde 4 i ”region Östra”.

Vad gäller prisintervallerna i utvärderingsmodellen anser Kammarkollegiet att det tillämpade förfarandet är väl förenligt med LOU. Även om Högsta förvaltningsdomstolen funnit att obligatoriska krav genom vilka en upphandlande myndighet föreskriver golvpris inte är tillåtna är detta inte relevant för utformningen av utvärderingsförfarandet. De prisintervaller som Kammarkollegiet tillämpat hindrar inte att en leverantör erbjuder ett pris som understiger intervallgolvet, även om ett sådant pris inte leder till att leverantören uppnår ett högre mervärde. Modellen är ett uttryck för de långtgående möjligheter som kollegiet i egenskap av upphandlande myndighet har att vikta de olika tilldelningskriterierna pris och kvalitet mot varandra enligt 16 kap. 6 § LOU. Kollegiet har velat låta urvalet i upphandlingarna ha ett tydligt fokus på kvalitet snarare än pris och har haft full rätt att premiera detta kriterium.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter inför prövningen

Frågan i målen är om det finns skäl att ingripa mot upphandlingarna på de grunder som bolagen har anfört. Parterna bär själva ansvaret för utredningen och domstolen är vid varje enskild prövning begränsad till vad parterna har anfört (jfr RÅ 2009 ref. 69).

Enligt 20 kap. 6 § LOU ska rätten besluta att en upphandling ska göras om eller rättas i det fall den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § samma lag eller någon annan bestämmelse i lagen och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada. Enligt 4 kap. 1 § LOU ska upphandlande myndigheter bl.a. behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, genomföra upphandlingar på ett öppet sätt samt iaktta

principen om proportionalitet. Domstolen är inte bunden av vad parterna yrkat i fråga om val av åtgärd i det fall ansökan om överprövning ska bifallas (jfr RÅ 2005 ref. 47).

De sökande bolagen har till övervägande del framfört invändningar mot Kammarkollegiets anbudsutvärdering i upphandlingarna, genom vilka aktualiserats en rad frågeställningar beträffande i huvudsak utformningen av olika typer av certifikat och vad som rimligen kan utläsas av sådana bl.a. i avsaknad av specifikt angivna giltighetstider. Förvaltningsrätten konstaterar emellertid att en domstol i mål om offentlig upphandling i första hand ska pröva sådana grunder som är att hänföra till förfarandets konkurrens- uppsökande skede (jfr Kammarrätten i Sundsvalls dom den 29 augusti 2012 i mål 1225-12). Först efter att så skett kan således dessa invändningar komma att bli aktuella.

I fråga om det konkurrensuppsökande skedet av upphandlingarna har fyra av bolagen, Netlight Consulting AB, IT-Huset i Norden AB, Ework Group AB och HiQ International AB, bl.a. anfört att Kammarkollegiet i de båda upphandlingarna använt sig av en utvärderingsmodell som förhindrat ansökande leverantörer att konkurrera med låga priser.

Invändningen om golvpriser

Utvärdering av anbud och tilldelning av kontrakt i offentliga upphandlingar regleras i 16 kap. LOU. Den leverantör som lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet för myndigheten ska enligt 16 kap. 1 § första stycket LOU tilldelas kontraktet. Vilka grunder som får tillämpas för att avgöra vilket anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt listas uttömmande i bestämmelsens andra stycke. Tillåtna utvärderingsgrunder är begränsade till något av de tre alternativen ”bästa förhållandet mellan pris och kvalitet”,

”kostnad” eller ”pris”. Bestämmelsen genomför artikel 67 i det nya upphandlingsdirektivet¹.

Begreppet ”bästa förhållandet mellan pris och kvalitet” motsvarar och har i huvudsak samma innebörd som tilldelningskriteriet ”det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet” i den gamla upphandlingslagstiftningen, utom när det uppenbarligen föreskrivits en annorlunda lösning i den nya lagstiftningen (jfr skäl 89 i upphandlingsdirektivet och prop. 2015/16:195 s. 783 f.). Bedömningen av vad som är ekonomiskt mest fördelaktigt med tillämpning av begreppet bör alltid inbegripa ett pris- eller kostnadselement, och inte uteslutande grunda sig på andra kriterier än kostnaderna (se skäl 90 första stycket och 92 tredje stycket i samma direktiv samt prop. 2015/16:195 s. 785).

I artikel 67.2 andra stycket i upphandlingsdirektivet anges att det är möjligt att låta kostnadselementet ha formen av ett fast pris eller en fast kostnad och låta leverantörerna endast konkurrera med kvalitetskriterier. Det är då, om det föreligger nationella bestämmelser om fastställande av ersättning för vissa tjänster eller fasta priser på vissa varor, möjligt att bedöma förhållandet mellan kvalitet och pris på grundval av andra faktorer än enbart pris eller ersättning, exempelvis leveransvillkor, eftermarknadsservice eller miljöaspekter (jfr skäl 93 i samma direktiv).

När grunden för utvärdering av anbud är bästa förhållandet mellan pris och kvalitet eller kostnad ska tilldelningskriterierna viktas inbördes. De får viktas inom intervall med en lämplig största tillåtna spridning. Detta framgår av 16 kap. 6 § LOU. När ett anbud ska utvärderas på grundval av kostnad kan exempelvis anskaffningspriset ges en viss vikt i förhållande till andra kostnader under användningen av varan, tjänsten eller

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (Text av betydelse för EES)

byggentreprenaden. Om kriterierna viktas inom intervall kan intervallet exempelvis vara en spridning mellan 60-70 procent respektive 40-30 procent (se prop. 2015/16:195 s. 1113 f.).

I anbudsinvjudan i de båda nu aktuella upphandlingarna anges under avsnittet 2.11 att de tio anbud som är de ekonomiskt mest fördelaktiga utifrån bästa förhållande mellan pris och kvalitet för varje enskilt anbudsområde kommer att antas. Det anges också att av upphandlingarnas maximalt 100 poäng som kan erhållas för varje respektive anbudsområde kan 10 erhållas för tilldelningskriterium pris medan övriga 90 är reserverade för tilldelningskriterium kvalitet. Avseende pris anges att utvärdering sker enligt den s.k. linjärskaletmodellen baserat på i anbudet redovisat taktimpris, som ska anges i ett belopp uttryckt i hela antal kronor per timme inom ett för respektive anbudsområde givet intervall. Det lägsta taktimpriset inom intervallet ska enligt upphandlingsdokumenten ge 10 poäng och det högsta 0 poäng, medan priser däremellan ska ge poäng mellan 10 och 0 enligt en linjär skala där priset i intervallets mitt ger 5 poäng.

Det förskrivs således i upphandlingsunderlaget att taktimpris ska anges som ett belopp inom det givna intervallet. Det beskrivs inte uttryckligen vad följden blir om ett erbjudet pris faller utanför intervallet. Vissa av bolagen har anfört att skrivningen kan tolkas som ett obligatoriskt krav med innebörden att anbud vars angivna taktimpris understiger intervallgolvet riskerar att uteslutas. Kammarkollegiet har invänt att detta inte varit den avsedda betydelsen. I det avsnitt i upphandlingsdokumenten där utvärderingsmodellen stadgas, rubricerat ”Utvärderingsmodell och tilldelningskriterier”, anges att tilldelningskriterier är ”icke-obligatoriska krav som utvärderas och tilldelas poäng utefter det mervärde som de tillför upphandlingen”. I upphandlingsdokumentens avsnitt 3.2 anges i sin tur att upphandlingarnas obligatoriska krav återfinns i det tredje kapitlet. Sammantaget framstår det enligt förvaltningsrättens mening som mindre

sannolikt att en normalt omsorgsfull anbudsgivare skulle tolka vad som angetts om prisintervall som ett obligatoriskt krav i upphandlingarna. Oberoende av eventuella slutsatser i denna fråga framgår det dock klart av utvärderingsmodellens struktur att ett anbudspris understigande intervallgolvet i vart fall inte tilldelas något ytterligare mervärde.

Högsta förvaltningsdomstolen har i det refererande rättsfallet HFD 2018 ref. 50 klargjort att det i princip inte är förenligt med upphandlingslagstiftningen att föreskriva att ett anbud med ett offererat pris under en viss nivå kommer att leda till uteslutning. Fråga är om detsamma gäller föreskrifter i en upphandling som i praktiken begränsar möjligheterna att konkurrera med pris utan att någon leverantör för den sakens skull utesluts från utvärderingen. Kammarkollegiet har anfört att frånvaron av ett obligatoriskt krav utgör en avgörande skillnad mellan målet i Högsta förvaltningsdomstolen och de nu aktuella. Även om golvpriser inte är tillåtna i form av obligatoriska krav påstås en lägstanivå för att tilldelas ytterligare mervärde med anledning av ett erbjudet anbudspris falla inom den upphandlande myndighetens diskretionära möjlighet att vikta valda tilldelningskriterier mot varandra.

Praxisutvecklingen som skett sedan Högsta förvaltningsdomstolens avgörande ger inte något entydigt svar på huruvida den distinktion som Kammarkollegiet gör gällande i detta sammanhang har någon rättslig bärkraft. Förvaltningsrätten i Stockholm har t.ex. i dom den 5 februari 2019 i mål 23763-18 bedömt en utvärderingsmodell enligt vilken prisgraderingen tog utgångspunkt i ett lägstapris som förenlig med upphandlingslagstiftningen eftersom inget anbud förkastats på grund av erbjudet pris. Domen överklagades till Kammarrätten i Stockholm, som inte meddelade prövningstillstånd. Kammarrätten i Göteborg har å andra sidan i dom den 14 december 2018 i mål 2666-18 funnit att en utvärderingsmodell med ett fast lägsta utvärderingspris hindrat leverantörer från att konkurrera med lägre

priser och därmed varit oförenlig med likabehandlingsprincipen, trots att det av myndigheten angivna lägsta priset inte innebar att ett anbud med ett lägre anbudspris skulle ha uteslutits från utvärdering.

Vad avser de av Kammarkollegiet framförda argumenten anser förvaltningsrätten att skillnaden mellan ett obligatoriskt krav i kvalificeringsfasen och en föreskrift i utvärderingsmodellen i sammanhanget inte är så stor som myndigheten gör gällande. Den grundläggande principen om likabehandling innebär dels att samtliga leverantörer ska behandlas lika och utan ovidkommande hänsyn, men också att olika situationer inte får behandlas lika om det inte finns sakliga skäl för det (se t.ex. C-21/03 och C-34/03 *Fabricom* punkt 27). Det resonemang som Högsta förvaltningsdomstolen lagt till grund för sitt ställningstagande i det ovan nämnda målet bygger delvis på att en leverantör som av någon anledning har möjlighet att pressa sina priser i jämförelse med sina konkurrenter inte bör fråntas möjligheten att dra nytta av en sådan effektivisering utan sakliga skäl från myndighetens sida. Detta är lika relevant i fråga om utformningen av utvärderingsmodellen som beträffande obligatoriska krav.

Förvaltningsrätten anser att – även om prisintervallet i Kammarkollegiets upphandlingar betraktas som en ren utvärderingsföreskrift enligt vilken uteslutning aldrig kan befaras bli aktuell – de praktiska konsekvenserna av upplägget i det nyssnämnda målet i Högsta förvaltningsdomstolen och de i de nu aktuella upphandlingarna är nära identiska. Ett obligatoriskt krav i en upphandling med innebörden att en leverantör ska uteslutas om erbjudet pris understiger en viss nivå medför inte i sig att alla potentiella anbudsgivare som har möjlighet att erbjuda ett lägre pris fråntas möjlighet att delta i upphandlingen, utan enbart att sådana anbudsgivare tvingas erbjuda högre priser än vad som de annars skulle önskat – och därmed förlora möjligheten att dra nytta av sina lägre prisnivåer. Högsta förvaltningsdomstolen har likväl funnit att sådana krav är oförenliga med upphandlingslagstiftningen.

Förvaltningsrätten finner att den nuvarande situationen är funktionellt densamma; även om potentiella anbudsgivare inte varit förhindrade att inge anbud med priser understigande intervallets lägstanivå har de genom utvärderingsmodellens utformning fråntagits möjligheten att utnyttja sina unika förutsättningar i fråga om kommersiellt acceptabla prisnivåer för att uppnå konkurrensmässiga fördelar.

Kammarkollegiets modell innebär att ett pris som understiger det givna intervallgolvet inte genererar något ytterligare mervärde. Det innebär att två leverantörer, vars anbud förvisso bedöms vara av samma kvalitet och som båda erbjudit taktimpriser som understiger intervallgolvet, kommer att tilldelas samma mervärde i utvärderingsfasen oberoende av om den ena erbjudit ett lägre pris än den andra. Förvaltningsrätten anser att den valda utvärderingsmodellen leder till att leverantörer som i och för sig har möjlighet att erbjuda objektivt sett mer ekonomiskt fördelaktiga anbud behandlas i paritet med sådana vars anbud onekligen är mindre ekonomiskt fördelaktiga, och att det saknas sakliga skäl för detta. Upphandlingarna har därmed utformats i strid med likabehandlingsprincipen, oavsett om angivelsen av intervallgolvet är att betrakta som ett obligatoriskt krav eller inte.

Denna tolkning innebär inte, såsom Kammarkollegiet anfört, att en upphandlande myndighet fråntas sin lagfästa möjlighet att vikta valda tilldelningskriterier mot varandra. En ordning där 90 av 100 poäng är reserverade för tilldelningskriterium kvalitet och endast 10 för pris är exempelvis fullt möjlig att tillämpa. Det bör däremot inte vara möjligt att tillskriva två leverantörer som lämnat väsentligen olika anbudspriser båda maxpoäng i fråga om detta tilldelningskriterium. Detta skulle t.ex. kunna undvikas genom att låta intervallspannet följa de högsta respektive lägsta anbudspriser som de facto erbjudits i upphandlingen.

Det kan vidare anmärkas att Kammarkollegiets utvärderingsmodell står i strid med ordalydelsen i 16 kap. 1 § LOU, som föreskriver att möjliga tilldelningskriterier är begränsade till pris, kostnad eller bästa förhållande mellan pris och kvalitet.

Tillämpningen av prisintervallet innebär att myndighetens urval mellan alla anbud med priser som motsvarar eller understiger intervallets lägstanivå enbart kommer att grunda sig på kvalitet. Kvalitet faller dock inte ensamt inom något av de tillåtna utvärderingsalternativen i lagen. Visserligen anges i artikel 67.2 andra stycket i det nya upphandlingsdirektivet att det i en upphandling är tillåtet att låta kostnadselementet ha formen av ett fast pris eller en fast kostnad och låta leverantörerna endast konkurrera med kvalitetskriterier, något som lagstiftaren ansett rymmas inom de gällande svenska bestämmelserna (jfr prop. 2015/16:195 sida 788).

Av ingressen till upphandlingsdirektivet framgår emellertid att tilldelningskriteriet bästa förhållande mellan pris och kvalitet principiellt varit avsett att inte uteslutande grunda sig på andra kriterier än kostnaderna. Syftet med möjligheten att ange fast pris tycks i första hand ha varit att möjliggöra upphandlingar i fråga om varor och tjänster där priset eller ersättningen avgörs av externa faktorer, exempelvis på grundval av nationella bestämmelser (jfr skäl 93 i upphandlingsdirektivet).

Vilket anbud som har det ”bästa förhållandet mellan pris och kvalitet” i en sådan situation, där ingen individuell prissättning tillämpas och alla anbud i fråga om kostnad således med nödvändighet motsvarar varandra, kommer naturligtvis att vara avhängigt enbart kvalitetskriterier. Detta kan emellertid inte enligt förvaltningsrättens mening anses medföra att en upphandlande myndighet, med tillämpning av 16 kap. 1 § andra stycket första punkten, i andra situationer har full frihet att marginalisera kostnadskomponenten i bedömningen utöver sådan sedvanlig viktning som föreskrivs i 16 kap. 6 §.

I de aktuella upphandlingarna har inget fast pris föreskrivits. Att i praktiken begränsa utvärderingen till att endast avse de lämnade anbudens kvalitet när anbudsgivarna tillåtits lämna individuella anbudspriser kan enligt förvaltningsrättens mening inte anses falla inom ordalydelsen av något av de tillåtna förfaranden som föreskrivs i 16 kap. 1 § LOU.

Ingripande

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att Kammarkollegiet konsturerat utvärderingsmodellen i de båda upphandlingarna på ett sätt som är oförenligt med principen om likabehandling samt lydelsen av 16 kap. 1 § LOU.

Vad gäller skadeprövningen i fråga om de bolag som framfört invändningen om golvpriser konstaterar förvaltningsrätten följande. Netlight Consulting AB har nekats kontraktstilldelning beträffande anbudsområdena 4 och 6 i ”region Östra”. Detsamma gäller IT-Huset i Norden AB i fråga om anbudsområdena 2–5 (inbegripet, till skillnad från vad Kammarkollegiet gjort gällande, anbudsområde 4) i ”region Östra” samt 2, 3 och 5 i ”region Norra” och HiQ International AB avseende anbudsområdena 2 och 4–6 i ”region Östra” samt 2–6 i ”region Norra”. Bolagen har genom utvärderingsmodellens utformning riskerat att lida skada inom ramen för dessa respektive anbudsområden eftersom de nekats möjligheten att uppnå en relativt sett högre mervärdespoäng och därmed tilldelas kontrakt genom att erbjuda lägre anbudspriser.

Vad gäller Ework Group AB har Kammarkollegiet valt att inte teckna avtal med bolaget inom anbudsområdena 3–7 i ”region Östra” samt 3, 4, 6 och 7 i ”region Norra” och bolaget uppfyller således skaderekvisitet ifråga om dessa områden av samma skäl som de andra tre bolagen. Vad gäller de

anbudsområden där bolaget tilldelats kontrakt, dvs. 2 i "region Östra" samt 2 och 5 i "region Norra" kan det dock inte anses ha lidit eller riskera att lida skada på grund av de konstaterade bristerna i utvärderingsmodellen.

Det finns likväl sammantaget skäl att ingripa mot de båda upphandlingarna i fråga om samtliga anbudsområden 2–7.

De konstaterade upphandlingsrättsliga bristerna i fråga om båda upphandlingarna är hänförliga till det konkurrensuppsökande skedet. Någon annan ingripandeåtgärd än att upphandlingarna ska göras om kan inte komma ifråga. Förvaltningsrätten finner därför att upphandlingarna ska göras om med avseende på samtliga nyss nämnda anbudsområden.

Vid denna utgång förfaller de frågor om Kammarkollegiets hantering av certifikat i upphandlingarna samt bristande transparens m.m. som bolagen i övrigt framhållit till stöd för ingripande mot upphandlingarna. Målen ska därför skrivas av såvitt avser ansökningarna i övriga delar.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-05).

David Wahren
Rådman

Veronica Montell har föredragit målen.



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Bilaga 1
Mål nr 5387-19 m.fl.

1. Mål nr 5387-19

Lemontree Enterprise Solutions AB, 556641-0337
AB
Sveavägen 52
111 34 Stockholm

Företrätt av: Rickard Ridderström

Ansökan gäller: "region Östra" anbudsområde 5

2. Mål nr 5461-19 och 5463-19

Experis AB, 556855-1104

Ombud: Selma Becirbegovic
c/o Experis AB
Box 4090
102 62 Stockholm

Ansökningarna gäller: "region Östra" anbudsområde 6 och "region Norra"
anbudsområde 6

3. Mål nr 5479-19 och 5503-19

Viati Konsult AB, 556700-7181
Sveagränd 1
784 33 Borlänge

Företrätt av: Daniel Ekström

Ansökningarna gäller: "region Östra" anbudsområde 6 och "region Norra"
anbudsområde 6

4. Mål nr 5599-19 och 5600-19

B3 Consulting Group AB, 556606-3300

Ombud: Frederick Andersson
c/o B3 Consulting Group AB
Kungsbron 2
Box 8
101 20 Stockholm

Ansökningarna gäller: "region Östra" anbudsområdena 2-6 och "region
Norra" anbudsområdena 2-6

Dok.Id 1104245

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: avd21.fst@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00–16:00

5. Mål nr 5636-19

ALTEN Sverige AB, 556420-7453

Ombud: Ida Höglund
c/o ALTEN Sverige AB
Theres Svenssons gata 15
417 55 Göteborg

Ansökan gäller: "region Norra" anbudsområde 4

6. Mål nr 5637-19

Combitech AB, 556218-6790

Ombud: Magnus Anderson
c/o Combitech AB
351 80 Växjö

Ansökan gäller: "region Östra" anbudsområdena 3 och 6

7. Mål nr 5638-19

Netlight Consulting AB, 556575-6227
Birger Jarlsgatan 7
111 45 Stockholm

Ombud: Bolagsjuristerna Jonathan Rosén och Alexandra Lilliehöök
c/o Netlight Consulting AB
Birger Jarlsgatan 7
111 45 Stockholm

Ansökan gäller: "region Östra" anbudsområdena 4 och 6

8. Mål nr 5639-19 och 5641-19

IT-Huset i Norden AB, 556545-5069

Ombud: Advokat Esa Kymäläinen och bitr. jurist Moa Nilsson
Danowsky & Partners Advokatbyrå KB
Box 16097
103 22 Stockholm

Ansökningarna gäller: "region Östra" anbudsområdena 2–5 samt "region Norra" anbudsområdena 2, 3 och 5

9. Mål nr 5642-19 och 5643-19
Ework Group AB, 556587-8708

Ombud: Hanna Block
c/o Ework Group AB
Mäster Samuelsgatan 60
111 21 Stockholm

Ansökningarna gäller: "region Östra" anbudsområdena 2–7 och "region Norra" anbudsområdena 2–7

10. Mål nr 5645-19 och 5647-19
ÅF-Digital Solutions AB, 556866-4444

Ombud: Therese Stånghammar Olofsson
c/o ÅF-Digital Solutions AB
169 99 Stockholm

Ansökningarna gäller: "region Östra" anbudsområde 6 och "region Norra" anbudsområde 6

11. Mål nr 5658-19 och 5662-19
HiQ International AB, 556529-3205

Ombud: Advokaten Jörgen Axelsson och biträdande juristerna Rebecka Norell och Lorentz Reige
Setterwalls Advokatbyrå
Box 1050
101 39 Stockholm

Ansökningarna gäller: "region Östra" anbudsområdena 2 och 4–6 samt "region Norra" anbudsområdena 2–6



Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.



HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag (söndagsregeln).

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att prövningstillstånd meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I mål om överprövning enligt lagen (2011:1029) om om upphandling på försvars- och Säkerhetsområdet, lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna eller lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Vanligtvis får, då kammarrätten inte har fattat något interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, avtal slutas omedelbart. I de fall där kammarrätten har fattat ett interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet. Vid beräkningen av de tio dagarna gäller söndagsregeln. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16:e eller 20:e kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

